

**WYDZIAŁ PROMOCJI HANDLU
I INWESTYCJI AMBASADY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ w Helsinkach**

FINLANDIA

I. Przemysł rafineryjny

Fiński przemysł rafineryjny opiera się w przeważającej mierze na ropie importowanej z Rosji z udziałem prawie 90% w ostatnich latach. Wielkość i wartość importu przedstawia poniższa tabela.

Import ropy naftowej

rok	Rosja		UE	Norwegia	Pozostałe	Razem	Wartość importu mln EUR
	mln ton	udział w %	mln ton	mln ton	mln ton	mln ton	
2006	7,8	64	2,5	1,3	0,6	12,2	4 670,5
2007	9,1	75	2,1	0,4	0,6	12,2	4 658,2
2008	9,9	83	0,6	1,2	0,2	11,9	5 567,6
2009	10,0	86	0,3	0,9	0,4	11,6	3 756,7
2010	10,6	95	0,1	0,5	0,0	11,2	4 949,5
2011	9,6	88	0,0	1,2	0,1	10,9	6 794,6
2012	9,1	89	0,0	1,1	0,0	10,2	7 158,4

źródło: Finnish Petroleum Federation, fiński Urząd Celny

Na bazie ropy naftowej Finlandia wytwarza paliwa i inne produkty naftowe w dwóch rafineriach Porvoo i Naantali. Eksport paliw i produktów w ostatnich latach kształtuje się na poziomie powyżej 6 mln ton, jednakże z uwagi na wzrost cen ropy naftowej wartość eksportu w 2011 r. wzrosła znacząco o 34% w porównaniu do 2010 r.

Wielkość i wartość fińskiego eksportu produktów naftowych pokazuje poniższa tabela.

Fiński eksport produktów naftowych

w 1 000 ton

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
benzyny						
UE	973	693	661	1 103	1 047	1 162
Norwegia	7	11	40	44	48	5
Rosja	8	6	71	6	5	4
pozostałe	1 435	1 560	1 584	1 157	1 343	1 319
RAZEM	2 423	2 270	2 356	2 310	2 337	
olej napędowy						
UE	2 501	3 071	2 469	2 690	2 787	2 774

Norwegia	0	1	49	0	5	223
Rosja	0	0	0	0	5	27
pozostałe	74	0	40	201	44	98
RAZEM	2 575	3 072	2 558	2 891	2 841	3 122
olej opałowy						
UE	462	515	858	705	913	1 052
pozostałe	0	0	10	0	14	16
RAZEM	462	515	868	705	927	1 096
pozostałe produkty	728	669	760	777	907	799
OGÓŁEM EKSPORT	6 188	6 525	6 542	6 683	6 953	7 507
Wartość eksportu w mln EUR	3 356 038	4 254 036	2 676 579	3 826 980	5 076 334	6 061 420

źródło: Finnish Petroleum Federation, fiński Urząd Celny

Zużycie produktów naftowych w 2012 r. wg grup

	%
surowce, smary	16
ogrzewanie	8
leśnictwo, rolnictwo, budownictwo	10
przemysł	13
transport	53

Fińskie rafinerie

W Finlandii pracują dwie rafinerie w Porvoo i Naantali, które są zarządzane przez firmę NESTE OIL. Neste Oil jest producentem m.in. wysokiej jakości, niskoemisyjnego paliwa i światowym wiodącym dostawcą tzw. odnawialnego oleju napędowego (renewable diesel).

Sprzedż Neste Oil w 2012 r. wyniosła 17,9 mld EUR, co oznacza wzrost o 2,5 mld EUR w porównaniu do roku 2011. Firma zatrudnia łącznie na świecie i w Finlandii ok. 5 000 pracowników i jest notowana na giełdzie w Helsinkach.

Struktura własnościowa przedstawia się następująco:

- fiński Skarb Państwa: 50,1% udziałów
 - udziałowcy zagraniczni: 13,9% udziałów
 - fińskie instytucje: 21,4% udziałów
 - osoby fizyczne: 14,5% udziałów
- Razem.....100%

Największymi udziałowcami są:

- Skarb Państwa reprezentowany przez Kancelarię Premiera: 50,1%
- Skandinaviska Enskilda Banken AB: 6,01%

- Nordea Bank Finland: 5,65%
- Ilmarinen Mutual Pension Insurance Company: 4,16%

Neste Oil posiada swoje zakłady w pięciu krajach (Finlandia, Bahrajn, Singapur, Niderlandy, Szwecja), które produkują szeroką gamę produktów naftowych ze szczególnym uwzględnieniem paliw niskoemisyjnych.

FINLANDIA **Rafineria w Porvoo**

Rafineria w Porvoo położona jest na obszarze przemysłowym Kilpilahti ok. 30 km od Helsinek. W sumie na obszarze tym zatrudnionych jest 3 500 pracowników, z czego dla Neste Oil pracuje 1 850 osób.

Rafineria uruchomiona została w 1965 r. i obecnie koncentruje się na produkcji wysokiej jakości niskoemisyjnych paliw. Posiada 4 linie produkcyjne wytwarzające ponad 150 różnych produktów i komponentów. Kosztem prawie 1 mld EUR zbudowano linię produkcyjną do produkcji oleju napędowego oraz 2 wydziały do produkcji odnawialnego oleju napędowego NExBTL. Zakład posiada wydział VHVI (b. wysoka klasa lepkości) produkujący rocznie 250 000 ton olejów bazowych do wytwarzania wysokiej klasy smarów.

Zdolności przerobowe wynoszą 200 000 baryłek ropy dziennie, a produkcja osiąga poziom ok. 12,5 mln ton produktów naftowych rocznie. Dodatkowo zakład posiada możliwości magazynowania 7 mln m³ ropy i produktów petrochemicznych.

Przez port w Porvoo położony przy rafinerii przechodzi rocznie 19-20 mln ton ropy i produktów naftowych.

W październiku 2011 r. rozpoczęto budowę specjalnego systemu do odzyskiwania większości tzw. lotnych związków organicznych (VOCs) wydostających się do atmosfery podczas załadunku paliwa na statki. Inwestycja w wysokości 23 mln EUR pozwoli na znaczną redukcję ogólnej emisji węglowodorów przez rafinerię. Zakończenie prac przewidziano na drugą połowę 2013 r.

Na jesieni 2012 r. Neste Oil rozpoczęła na szeroką skalę produkcję nowej jakości oleju napędowego Neste Pro Diesel, który jako pierwszy będzie spełniać ostre wymogi Światowej Karty Paliw (Worldwide Fuel Charter). Po raz pierwszy paliwo zostanie użyte przez

organizatorów rajdu Neste Oil Rally w sierpniu 2012 r. Szacuje się, że Neste Pro Diesel obniży zużycie paliwa o ok. 5% w zależności od rodzaju pojazdu i spowoduje redukcję przez pojazd emisji gazów cieplarnianych o 10-20%.

FINLANDIA **Rafineria w Naantali**

Rafineria w Naantali rozpoczęła działalność w 1957 r. i poza paliwami specjalizuje się w produkcji m.in. bitumenu i rozpuszczalników. Zakład posiada zdolności przetwórcze 50 000 baryłek ropy dziennie (wyłącznie importowana z Rosji tzw. ropa lekka) i produkuje rocznie ok. 3 mln ton produktów naftowych, a magazyny mogą pomieścić ponad 1 mln m³ ropy naftowej i produktów pochodnych. Rafineria zatrudnia ok. 350 pracowników.

Singapur

Firma Neste Oil kosztem 550 mln EUR zbudowała rafinerię w Singapurze, która jest największym tego typu zakładem na świecie produkującym od listopada 2010 r. odnawialny olej napędowy NExBTL. Zdolności przetwórcze wynoszą 800 000 ton paliwa rocznie. Rafineria zatrudnia 120 osób.

Nynäshamn (Szwecja)

Rafineria produkuje wysokiej jakości oleje naftenowe, bitumen, specjalne paliwo bunkrowe oraz inne produkty petrochemiczne. Neste Oil posiada 50% udziałów w firmie szwedzkiej Nynas AB zarządzającej rafinerią.

Rotterdam (Niderlandy)

We wrześniu 2011 r. w Rotterdamie rozpoczęła działalność największa w Europie rafineria produkująca odnawialny olej napędowy. Produkcja oleju NExBTL jest obecnie w fazie rozruchu, docelowo produkcja wyniesie 800 000 ton rocznie. Zakład zatrudnia łącznie 150 osób.

Bahrajn

W październiku 2011 r. w rafinerii w Bahrajnie rozpoczęto produkcję wysokiej jakości oleju bazowego o b. dużym wskaźniku lepkości (VHVI), który jest następnie używany do produkcji wysokiej klasy specjalnych smarów. Zdolności wytwórcze wynoszą 400 000 ton oleju bazowego rocznie. Zakład prowadzi spółka joint venture w której Neste Oil ma 45% udziałów, Bapco (Bahrain Petroleum Company) 27,5% oraz OGHC (Bahrain's Oil and Gas Holding Company) 27,5% udziałów.

II. Przemysł paliwowy

Dostawcą paliw na rynek fiński jest firma NESTE OIL, która posiada także własne stacje paliwowe. W Finlandii sprzedawane są dwa rodzaje benzyn 95 E10 oraz 98 E5 z zawartością etanolu odpowiednio do 10% i 5%. Dodatkowo w części Finlandii dostępne jest także paliwo oznaczone E85 zawierające do 85% etanolu, które jest przeznaczone wyłącznie dla pojazdów dostosowanych do spalania biopaliwa (Flexible Fuel Vehicles).

W Finlandii działa prawie 2 000 stacji paliw. które były w roku 2012 obsługiwane przez 6 sieci. W 2011 r. nastąpiło połączenie sieci Shell oraz St1 i obecnie na rynku jest obecna jedynie sieć St1.

Liczba stacji paliw w Finlandii

Nazwa sieci	Ilość stacji 2012		Razem	Zmiana w stosunku do 2011	Stacje dla ciężarówek	
	tradycyjnych	bezobsługowych			2011	2012
1	2	3	4	5	6	7
ABC	125	295	420	+2	0	0
Neste Oil	266	205	471	-2	311	312
SEO (Finnish Energy Cooperative)	101	86	187	0	0	0
Shell	143	50	193	-4	153	97
St1	84	202	286	-13	92	49
Teboil	137	198	335	0	214	216
Razem	856	1 036	1 892	-3	770	674

źródło: Finnish Petroleum Federation

Ponadto w Finlandii w 2011 r pracują 64 stacje do obsługi łodzi motorowych.

Na terenie Polski firma Neste Oil posiadała 106 samoobsługowych stacji Neste A24, w których sprzedawano paliwo dostarczane głównie przez rafinerię grupy LOTOS. Z uwagi na brak satysfakcjonujących wyników finansowych Neste Oil podpisała w grudniu 2012 r. umowę z Shell Polska o sprzedaży swoich stacji i wycofaniu się z rynku polskiego.

Fińska Federacja Producentów Paliw (Finnish Petroleum Federation) monitoruje ceny podstawowych paliw (m.in. benzyny, olej napędowy, olej grzewczy) na 15 dzień każdego miesiąca. Statystyka obejmuje średnie ceny detaliczne obliczane na podstawie cen w wybranych sześciu miejscowościach (Helsinki, Mikkeli, Oulu, Rovaniemi, Seinäjoki, Turku) oraz wysokość podatku składającego się z podatku paliwowego, opłaty za bezpieczeństwo dostaw oraz VAT.

Przykładowe ceny detaliczne wybranych paliw i wysokość podatku

rok	w centach/litr					
	benzyna 95 E 10		benzyna 98 E 5		olej napędowy	
	cena detaliczna	podatek	cena detaliczna	podatek	cena detaliczna	podatek
2010*	143,1	89,0	147,0	89,7	114,7	57,5
2011*	156,0	89,4	162,4	91,8	136,9	61,9
2012*	166,3	93,5	171,7	95,8	154,4	75,2

* średnia cena roczna

źródło: Finnish Petroleum Federation

Jeśli chodzi o udział w rynku paliw największymi sieciami są stacje ABC, Neste oraz St1. Udział w rynku paliw przedstawia poniższa tabela.

Udział w rynku produktów naftowych poszczególnych sieci sprzedaży w 2012 r.

	w %			
	benzyny	olej napędowy	lekki olej opałowy	ciężki olej opałowy
ABC	28,7	12,2	0,0	0,0
NESTE	28,5	40,0	32,8	44,9
SEO	2,8	1,6	1,9	0,0
St1	22,3	18,9	23,1	6,5
Teboil	17,7	27,1	32,8	48,6
pozostali	0,0	0,0	9,6	0,0
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

źródło: Finnish Petroleum Federation

Dodatkowo fiński przemysł naftowy realizuje specjalny program mający na celu usuwanie zanieczyszczeń olejowych na zamkniętych stacjach paliw. Program, który powstał w wyniku porozumienia Federacji Producentów Paliw, Ministerstwa Środowiska oraz władz lokalnych zostanie zakończony w 2014 roku.

opracowanie:
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
w Helsinkach
wrzesień 2013 r.